Yttrande avseende förslag på ansvarsfördelning för ett antal inköpskategorier

Nämnden för Stockholms läns sjukvårdsområde (SLSO) har av regionledningskontoret, Strategisk inköp, getts möjligheten att avge yttrande avseende förslag på ansvarsfördelning för ett antal inköpskategorier.

Ärendet

SLSO lämnade 2020-02-19 ett yttrande, SLSO 19-2686, avseende plan för införande av kategoristyrt inköpsarbete i Region Stockholm. Nu har förfrågan kommit från regionledningskontoret, Strategiskt inköp, att nämnder och bolag ska inkomma med förslag på ansvarsfördelning för återstående inköpskategorier.

Förvaltningens yttrande

SLSO vill påpeka att de utmaningar som framfördes i förra remissvaret inte besvarats eller beaktas. Det är viktigt för det framtida arbetet att detta beaktas.

SLSO såg i tidigare yttrande det som mycket positivt med ett succesivt införande. Det skulle ge Region Stockholm möjlighet att ta tillvara kunskapen från de första kategorierna till nästa steg i införandet. SLSO ser en risk med att öka takten i införandet och därmed inte kunna tillvarata kunskapen från de första kategorierna.

Som tidigare påpekats är resursfördelning en stor utmaning då SLSO tolkar att denna bygger på att en kategoriansvarig nämnd står för huvuddelen av resurserna och i med detta också en ökad risk. Övriga bolag och nämnder ska bidra med representanter i kategoriråd och kategoriteam samt expertgruppsmedlemmar på frivillig basis.

Huvuddelen av arbetet med inköp (behovsanalys, strategi, upphandling, avtalsförvaltning) inom kategorin bekostas av ansvarig nämnd vilket leder till ökade kostnader för den ansvariga nämnden. Då det ekonomiska ansvaret ligger inom varje nämnd och bolag, och rapporteras varje år är det inte möjligt för SLSO att ta på sig ökade kostnader utan att kunna få kompensation för detta under innevarande år.

SLSO har redan fått ansvar för kategorierna Personbilar och Fleet management från 2021.

SLSO:s förslag är att, när frågor avseende resurser, ansvar och befogenheter är utredda, ta på sig ansvar även för följande kategorier:

- Samtliga subkategorier inom Vårdrelaterad utrustning och förbrukning förutom ”Tandvårdsutrustning och förbrukningsmaterial”. Motiveringen till detta är att SLSO har stort behov och beställarkompetens inom majoriteten av dessa områden. Det finns en stor samordningsfördel och effektivitetsvinst att hålla ihop subkategorierna med varandra.

- IT-Mjukvara vårdrelaterad och eHälsa samt Mobila applikationer. SLSO har i enlighet med uppdrag i budget 2020 förberett etablering av en verksamhetsnära regional förvaltningsorganisation för vårdnära IT-system (kallad Vård IT) med placering i SLSO. I det fall det beslutas att SLSO får uppdraget att ansvara för regional förvaltningsorganisation för vårdnära IT-system bör SLSO även få ansvaret för inköpskategorierna ovan för en effektiv hantering av området.

I den bifogade bilagan ” Bilaga kategoriansvar” har SLSO valt att kommentera sin syn på fördelningen av kategoriansvar utifrån den högsta nivån av kategorier baserat på regionernas kategoriträd.

Förslag till beslut
Nämnden för Stockholms läns sjukvårdsområde föreslås besluta

att avge förslag på ansvarsfördelning för ett antal inköpskategorier enligt ovan, samt

att förklara paragrafen omedelbart justerad.

Mikael Ohrling
Sjukvårdsdirektör

Mikael Lindgren Ebenholtz
Administrativ direktör

Bilaga Kategoriansvar

Inledning

SLSO lämnade 2020-02-19 ett yttrande, SLSO 19-2686, avseende plan för införande av kategoristyrt inköpsarbete i Region Stockholm. Nu har förfrågan kommit från Strategiskt inköp att nämnder och bolag ska inkomma med förslag ansvarsfördelning för återstående inköpskategorier. I detta dokument beskrivs SLSO:s synpunkter på fördelning av återstående inköpskategorier.

SLSO vill även påpeka att de utmaningar som framfördes i förra remissvaret inte besvarats eller beaktas. Det är viktigt för det framtida arbetet att detta beaktas.

SLSO har valt att kommentera till fördelningen av kategoriansvar utifrån den högsta nivån av kategorier baserat på regionernas kategoriträd vilka är följande: Facility Management, Fastighet, Fordon, IT och kommunikation, Läkemedel och tillhörande tjänster, Övergripande material och tjänster, Transport, Vård och tandvårdsrelaterade tjänster, Vårdrelaterad utrustning och förbrukningsvaror.

Summering SLSO

Samtliga uppgifter om SLSO:s inköp har tagits fram från ekonomisystemet Raindance och uppgifterna avser 2019.

Strategiskt Inköp har tillhandahållit underlag utifrån vilket verksamheterna ska återkoppla sina förslag till kategoriansvar. Den spendanalys som ingick i materialet stämmer inte överens med SLSO:s interna uppgifter och därför har SLSO i sin analys utgått från interna uppgifter om inköp. Några viktiga skäl till avvikelserna i data är att i spendanalysen från Strategiskt inköp är att MediCarrier och hälso- och sjukvårdsförvaltningen (HSF) är inkluderade. Detta blir missvisande eftersom MediCarrier inte köper och använder dessa produkter utan köper dem för att distribuera till vårdverksamheten. För att få en mer rättvisande bild borde sifforna tas fram på så sätt att det framgår vem som avropat de produkter MediCarrier köpt in. När HSF redovisas tillsammans med vårdgivare blir materialet svåranalyserat. Exempelvis anges att HSF köper hjälpmedel för 500 miljoner kronor vilket stämmer väl med den siffra SLSO köper hjälpmedel

för och HSF ersätter SLSO för hjälpmedlen genom de avtal SLSO har med HSF.

SLSO har gjort kategoriseringen med hjälp av hur inköpen konterats. Det kan finnas felkällor även med denna metod men det ger en god övergripande bild av vilka kategorier som SLSO gör sina huvudsakliga inköp inom.

SLSO har totalt drygt 2 miljarder i inköp per år. Lite mindre än häften är inköp från egna avtal (ca 900 miljoner) resterande inköp görs från samordnade avtal. SLSO:s inköp inom Medicinteknik och relaterade förbrukningsvaror är mycket begränsade och redovisas därför inte i tabellen nedan.

Kategori	**Totala inköp 2019 i miljoner SEK**	**Varav från samordnade avtal, i miljoner SEK**	**Varav från egna avtal, i miljoner SEK**
Facility Management	215	65	150
Fastighet	50	50	
Fordon 22 miljoner	22	22	
IT och kommunikation	132	132	
Läkemedel och tillhörande tjänster	350	350	
Övergripande material och tjänster	345	245	100
Transport	100	0	100
Vård och tandvårdsrelaterade tjänster	60	0	60
Vårdrelaterad utrustning och förbrukningsvaror	750	250	500
Summa	**2 024**	**1 114**	**910**

SLSO har redan fått ansvar för kategorierna Personbilar och Fleet management från 2021.

SLSO förslag är att ta på sig ansvar även för följande kategorier:

- Samtliga subkategorier inom Vårdrelaterad utrustning och förbrukning förutom ”Tandvårdsutrustning och förbrukningsmaterial”. Motiveringen till detta är att SLSO har stort behov och beställarkompetens inom majoriteten av dessa områden. Det finns en stor samordningsfördel och effektivitetsvinst att hålla ihop subkategorierna med varandra.

- IT-Mjukvara vårdrelaterad och eHälsa samt Mobila applikationer. SLSO har i enlighet med uppdrag i budget 2020 förberett etablering av en verksamhetsnära regional förvaltningsorganisation för vårdnära IT-system (kallad Vård IT) med placering inom SLSO. I det fall det beslutas att SLSO får uppdraget att ansvara för regional förvaltningsorganisation för vårdnära IT-system bör SLSO även få ansvaret för inköpskategorierna ovan för en effektiv hantering och styrning av området.

Facility Management

Kvar att fördela är inom denna kategori är följande subkategorier:

- Avfallshantering
- Livsmedel och tillhörande tjänster
- Tvätt och textilier

Inom Facility mangament var SLSO:s inköp fördelat enligt nedan

- Lokalvård 90 miljoner kronor (eget avtal)
- Bevakning, säkerhet och värdetransporter: 30 miljoner kronor
- Post: 20 miljoner kronor
- Möbler: 7 miljoner kronor
- Livsmedel och tillhörande tjänster 30 miljoner kronor. Inom detta område har vi egna avtal enligt tidigare politiska beslut. Denna kategori passar inte SLSO att ta ansvar för då SLSO inte har någon kostcontroller eller någon organisation kring kost.
- Tvätt och textilier 35 miljoner kronor. Det är inte rimligt att SLSO har kategoriansvar för tvätt och textilier då SLSO:s behov väsentligen skiljer från sjukhusens behov. SLSO står inför andra utmaningar än sjukhusen, bland annat med anledning av en geografiskt spridd organisation.
- Avfallshantering 3 miljoner kronor. Ingen kategori som SLSO har incitament att var ansvariga för.

Fastighet

Kvar att fördela är inom denna kategori är följande subkategorier:

- Bygg och fastighet
- Köksutrustning
- Teknisk infrastruktur
- Utrustning för textilvård

Totalt i rapporten från Strategiskt inköp är värdet av kategorin 4 miljarder kronor. SLSO har en mycket liten andel av detta ca 50 miljoner kronor och detta är därmed inte en kategori SLSO borde ansvara för.

Fordon

Kvar att fördela är inom denna kategori är följande subkategorier:

- Arbetsfordon
- Besiktning
- Drivmedel
- Fordonsunderhåll
- Ombyggnad av fordon
- Spårfordon
- Tåg
- Utryckningsfordon
- Övriga fordon
- Övriga fordonsrelaterade kostnader

Totalt i rapporten från Strategiskt inköp är värdet av kategorin drygt 300 miljoner kronor. SLSO har en liten andel av detta ca 22 miljoner kronor. SLSO har redan tilldelas ansar för personbilar och fleet management, vilket stämmer väl överens med inom vilka subkategorier SLSO gör inköp

Inom Fordon om var SLSO:s inköp 22 miljoner kronor fördelat enligt nedan:

- Övriga fordonskostnader 3,5 miljoner kronor
- Fordonsförsäkringar 1,5 miljoner kronor
- Fordonsskatt 0,5 miljoner kronor
- Service/underhåll/reparation leasade bilar 2,5 miljoner kronor
- Service/underhåll/reparation ägda bilar 1 miljoner kronor
- Leasing av bilar 13 miljoner kronor

IT och kommunikation

Kvar att fördela är inom denna kategori är följande subkategorier:

- IT-administrativt stöd

- IT-arbetsplats
- IT-mjukvara/hårdvara och kommunikation för kollektivtrafik
- IT-licenser
- IT-mjukvara vårdrelaterad och eHälsa
- Mobila applikationer
- IT konsulter

Inom IT och kommunikation var SLSO:s inköp 132 miljoner kronor fördelat enligt nedan:

- IT konsulter 43 miljoner kronor
- IT tjänster 17 miljoner kronor
- Underhåll programvara, licens 64 miljoner kronor
- Programvaror och licenser 8 miljoner kronor

SLSO har i enlighet med uppdrag i budget 2020 förberett etablering av en verksamhetsnära regional förvaltningsorganisation för vårdnära IT-system (kallad Vård IT) med placering i SLSO. I det fall det beslutas att SLSO får uppdraget att ansvara för regional förvaltningsorganisation för vårdnära IT-system bör SLSO även få ansvaret för inköpskategorierna IT-Mjukvara vårdrelaterad och eHälsa samt Mobila applikationer för en effektiv hantering av området. SLSO antar här att Mobila applikationer i huvudsak innefattar applikationer relaterade till vårdverksamhet. Gällande kategorin IT konsulter kommer SLSO, om man får uppdraget ovan, att ha ett stort intresse att delta aktivt i kategoriarbetet för att säkerställa att behovet av konsulter inom vårdnära IT täcks. SLSO ser dock inte att ansvaret för inköpskategorin bör ligga hos SLSO.

Läkemedel och tillhörande tjänster

Denna kategori är redan tilldelad till Hälso- och sjukvårdsnämnden.

SLSO:s inköp inom Läkemedel var förra året 350 miljoner kronor. Samtliga inköp är kopplade till det arbete som görs inom kategorin via HSF.

Medicinteknik och relaterade förbrukningsvaror

Kvar att fördela är inom denna kategori är följande subkategorier:

- Medicinteknik Anestesi och intensivvård och rel. förbrukningsvaror
- Medicinteknik Bild och Funktion och rel. förbrukningsvaror
- Medicinteknik Operation och rel. förbrukningsvaror
- Medicinteknik Terapi och diagnostik och rel. Förbrukningsvaror

SLSO anser att ansvar för dessa kategorier borde ligga på sjukhusen som har Medicintekniska avdelningar. Karolinska universitetssjukhuset,

Södersjukhuset, Danderyds sjukhus och Södertälje sjukhus har alla medicinteknisk kompetens. SLSO:s inköp inom dessa kategorier är mycket begränsade.

Transport

Kvar att fördela är inom denna kategori är följande subkategorier:

- Drift av kollektivtrafik
- Logistik och transport
- Persontransporter
- Utryckningstransporter

SLSO:s inköp inom kategorin av Logistik och Transport var förra året 100 miljoner, detta är kopplat till distribution av förbrukningshjälpmedel till hemmet. Logistik och Transport känns som den kategori som borde tillhöra MediCarrier då de är en stor kravställare/beställare av transport och logistiklösningar, SLSO har ett stort avtal inom området och bör givetvis ha en aktiv roll men har ingen beställarkompetens inom området på det sätt MediCarrier har.

Vård och tandvårdsrelaterade tjänster

Denna kategori bör givetvis höra till HSF då det är just vård de köper.

SLSO:s inköp inom kategorin är främst avseende Tolk för döva och hörselskadade för 52 miljoner kronor samt Anestesitjänster 8 miljoner kronor.

Vårdrelaterad utrustning och förbrukningsvaror

Kvar att fördela är inom denna kategori är följande subkategorier:

- Hjälpmedel
  - SLSO arbetar redan med detta som en kategori, inköp för ca 500 miljoner kronor per år.
- Diabetesspecifika förbrukningsvaror
  - Samordnade avtal finns där SLSO är den största avroparen.
- Inkontinens och stomi
  - Samordnade avtal finns där SLSO är den största avroparen gällande inkontinens. Förbrukningsartiklar för Stomi hanteras av TLV (Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket) och ingår i högkostnadsskyddet.
- Nutrition
  - Samordnade avtal finns där SLSO är den största avroparen.
- Sårvård och kompression
  - Samordnade avtal finns där SLSO är den största avroparen avseende kompression.

- Generella förbrukningsvaror
  - Samordnade avtal finns där SLSO avropar.
- Fysioterapiutrustning och material
  - SLSO har egna avtal inom hjälpmedel och samordnade avtal finns för övriga behov.
- Medicinsk grundutrustning
  - Samordnade avtal finns där SLSO avropar.
- Tandvårdsutrustning och förbrukningsmaterial
  - Denna bör sannolikt tillhöra Folktandvården.

Detta är den viktigaste kategorin för SLSO. Produkter för förskrivning i hemmet köps in av SLSO för ca 250 miljoner kronor per år och återfinns i huvudsak i dessa subkategorier. Det förekommer förskrivning av förbrukningsvaror även från avtal inom de fyra medicinteknikkategorierna ovan, men huvuddelen av produkter för förskrivning återfinns i kategorin Vårdrelaterad utrustning och förbrukningsvaror. Inom hjälpmedel har SLSO redan en fungerande kategori med egna avtal detta område, från vilka inköps görs för 500 miljoner kronor per år. SLSO:s förslag är att denna kategori hålls ihop med undantag för Tandvårdsutrustning och förbrukningsmaterial som skiljer sig från de andra områdena.

SLSO kan ta på sig ansvar för samtliga subkategorier inom Vårdrelaterad utrustning med undantag för ”Tandvårdsutrustning och förbrukningsmaterial”. SLSO har stort behov och beställarkompetens inom majoriteten av dessa områden. Det finns en stor samordningsfördel och effektivitetsvinst att hålla ihop subkategorierna med varandra. Störst intresse för SLSO är områdena: Hjälpmedel, Diabetesspecifika förbrukningsvaror, Inkontinens och stomi, Nutrition, Sårvård och kompression. SLSO skulle även kunna ta ansvar för subkategorierna; Generella förbrukningsvaror, fysioterapiutrustning och material samt medicinsk grundutrustning, för att få en effektiv och rationell hantering.

Övergripande material och tjänster

Kvar att fördela är inom denna kategori är följande subkategorier:

- Jordbruk och skogsbruk
- Kultur
- Sponsring och avgifter

Inom Övergripande material och tjänster var SLSO:s inköp 345 miljoner kronor fördelat enligt nedan

- HR, inhyrning av personal 280 miljoner kronor

- Konferens mm, 45 miljoner kronor
- Marknadsföring och information 5 miljoner kronor
- Konsulter 8 miljoner kronor (IT – konsulter ej inkluderat)
- Kontorsmaterial 7 miljoner kronor

SLSO har inga betydande inköp inom kategorierna som ska fördelas och därmed bör SLSO inte ha ansvar för dessa.